

קרח

בספר במדבר פרק ט"ז – י"ז, מסופר על קורח, דתן ואבירם ומנהיגי 12 השבטים על ראשי משפחותיהם, שהיו 250 איש במספר, בנוסף לדתן ואבירם, קורח ועדתו. אציין, תחילה, שסדר ההתרחשויות אינו תמיד הסדר שבו הן כתובות בתורה, ומקרה זה הוא דוגמא לכך.

בפרק ט"ז: "א ויקח קרח, בן-יצהר בן-קהת בן-לווי; ודתן ואבירם בני אליאב, ואון בן-פלתי--בני ראובן. ב ויקמו לפני משה, ואנשים מבני-ישראל חמשים ומאתים, נשיאי עדה קראי מועד, אנשי-שם. ג ויקהלו על-משה ועל-אהרן, ויאמרו אליהם רב-לכם--כי כל-העדה פלם קדשים, ובתוכם ה'; ומדוע תתנשא, על-קהל ה'".

בפסוקים אלה אומרים אותם רבנים: גם אנחנו יודעים את התורה, ככתוב "ויאמרו אליהם רב-לכם--כי כל-העדה פלם קדשים, ובתוכם ה'; ומדוע תתנשא, על-קהל ה' " ולכן אתם, משה ואהרן הנביאים, אינכם יכולים להתנשא מעלינו.

משה נבהל, כי כל ראשי העם, כולל חסידיהם, התנפלו עליו והם יפסיקו להישמע להוראות ה' שיגיעו דרכו ודרך אהרון. הגדילו לעשות דתן ואבירם כשסירבו להופיע בפני משה, ככתוב בהמשך פרק ט"ז: "יב וישלח משה, לקרא לדתן ולאבירם בני אליאב; ויאמרו, לא נעלה. יג המעט, כי העליתנו מארץ זבת חלב ודבש, להמיתנו, במדבר: כי-תשתרר עלינו, גם-השתרר. יד אף לא אל-ארץ זבת חלב ודבש, הביאתנו, ותתן-לנו, נחלת שדה וכרם; העיני האנשים ההם, תנקר--לא נעלה". כלומר דתן ואבירם אמרו לשליחי משה ואהרון: אתם אמרתם שעוד מעט ניכנס לארץ זבת חלב ודבש ובעצם עברו כבר עשרות שנים ואנו עדיין במדבר ואתם, כנביאים, אינכם יודעים מתי נגיע לארץ המובטחת.

בספר במדבר, פרק ל"ב, אומר משה לראשי השבטים, ראובן וגד, שרצו להישאר בגולן ובגלעד ולא להיכנס לארץ ישראל, שבגלל חטא המרגלים, שבו מרדו עשרת ראשי השבטים, כעס ה' על כל עם ישראל ואמר שיהיו במדבר 40 שנה עד תום הדור הזה. משה אומר להם: "יד והנה קממם, פחת אבתיכם--תַרבות, אנשים חטאים: לקפות עוד, על חרון אף-ה'--אל-ישראל טו כי תשובו, מאחרי, ונסף עוד, להניחו במדבר", כלומר האם אתם רוצים להוסיף עוד על חרון אפו? כי אז ישאיר אותנו במדבר ויישחת כל העם, כי העם כבר קצר רוח.

כלומר על כל חטא שחטאו בני ישראל במדבר ירדנו בעולמות ואנו צריכים לתקנם דרך ייסורים והישארות במדבר. לכן טענת דתן, אבירם וקורח כי נשארו במדבר 40 שנה וכאלו הנביאים אינם יודעים את העתיד אינה נכונה, ומצב זה חוזר על עצמו בכל הדורות.

הוויכוח הוא בין הנביאים ובין ראשי העם, שהם רבנים. ה' שומע את השיחה הזאת ואפו חורה. בחרון אף זה מושמדים כל ראשי העם ורוב חסידיהם. אבל לאחר שפצתה האדמה את פיה ובלעה את רובם יצאה אש מ-ה' ושרפה את 250 ראשי העם, שרצו להיות כהנים במקום אהרון ובניו ומשפחתו לדורותיהם. אך רק הכהנים הם הממונים על לימוד התורה ועל עבודת הקודש, כי מעוברים בהם, בזמן טהרתם וקדושתם, מלאכי עליון וביחד הם מחברים שמים וארץ בעבודת ה'.

לאחר מותם קמו שאר החסידים והתנפלו על משה ואהרון "מדוע הרגתם את ראשי העם" ככתוב בפרק י"ז: "וַיִּלְנוּ כָּל-עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, מִמִּחֲרָת, עַל-מֹשֶׁה וְעַל-אַהֲרֹן, לֵאמֹר: אַתֶּם הַמֵּתִים, אֶת-עַם ה'." וְהָיָה, בְּהִקְהַל הָעֵדָה עַל-מֹשֶׁה וְעַל-אַהֲרֹן, וַיִּפְּנוּ אֶל-אַהֲל מוֹעֵד, וְהָיָה כִּסְהוּ הָעֵנָן; וַיֵּרָא, כְּבוֹד ה'." בזעם זה של ה' הושמדו 14700 איש, מלבד המתים מקודם. אותם 14700 מתו במגיפה לאחר מכן, וזה עוד בצמצום רב מכיוון שמשה ציווה על אהרון לקחת קטורת בתוך מחטת אש ולרוץ במחנה כדי לעצור את המגיפה.

כל מנהיגי העם וחסידיהם מרדו במשה ואהרון, שהיו נביאי אמת. על כך נאמר בספר דברים פרק י"ח: "יח נביא אקים להם מקרב אחיהם, כמוך; ונתתי דברי, בפיו, ודבר אליהם, את כל-אשר אצונו. יט והיה, האיש אשר לא-ישמע אל-דברי, אשר ידבר, בשמי--אנכי, אדרש מעמו. כ אך הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי, את אשר לא-צויתיו לדבר, ואשר ידבר, בשם אלהים אחרים--ומת, הנביא ההוא".

כלומר ה' מדבר אל העם דרך נביאיו, שהם שליחיו. מלאך שמביא את מסר ה' חייב להזדהות שהוא בא בשם ה' (אשר ידבר, בשמי) להעביר מסר זה, כי גם מלאכי עליון מחויבים בציווי שבעשרת הדברות "לא תשא את-שם-ה' אלהיך, לשוא". על כן נאמר בפסוק כ' אך הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי, את אשר לא-צויתיו לדבר, ואשר ידבר, בשם אלהים אחרים--ומת, הנביא ההוא".